

Ontwikkelingslijn 5:
Ontwikkelingsveld 5.2:
Vakgebied:

Instructie
Effectieve instructie en methoden
Vorbereidend, Aanvankelijk en Voortgezet
Technisch lezen

1 Doel

Het leren lezen heeft op de Sint Nicolaas de eerste prioriteit. Het is de sleutel tot de verdere ontwikkeling van bijna alle cognitieve vaardigheden. Wij willen kinderen opvoeden tot gemotiveerde lezers, die met plezier zelfstandig teksten kunnen lezen en zich zo een plek kunnen verwerven in de maatschappij. Voor onze school, de leraren en de leerlingen houdt dit in dat lezen veel en op een veelzijdige manier vorm en aandacht krijgt in ons onderwijs.

2 Ambitie/Wanneer zijn we tevreden

Het einddoel voor de leerlingen op de Sint Nicolaas, is het lezen van teksten op beheersniveau AVI plus. Wij streven naar 97% van de leerlingen op dit eindniveau. Voor de overige leerlingen stellen wij beheersing E6 op de AVI als einddoel. Vanaf schooljaar 2021-2022 toewerken naar doel dat 97% van de leerlingen AVI Plus bereiken in groep 7, waardoor daarna meer tijd overblijft voor de aanpak van allerlei soorten teksten en het behoud van het vloeiend lezen.

3 Toepassingsgebied

Dit document is van toepassing op al onze activiteiten ten behoeve van de doorgaande lijn technisch lezen. Het betreft de activiteiten rond het aanvankelijk lezen, de activiteiten rond het voortgezet technisch lezen en de lessen gegeven uit de methode Lekker Lezen. Daarnaast betreft het de activiteiten met Bouw, Connect lezen en Ralfi lezen. De activiteiten rond boekpromotie en leespromotie worden in dit document niet beschreven.

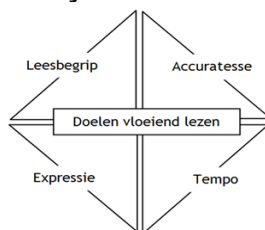
4 Algemeen

- Wij gebruiken activiteiten uit de kleuteruniversiteit die aansluiten bij ons beredeneerd aanbod rond het aanvankelijk leesproces.
- In groep 1-2 volgen wij de ontwikkeling van het aanvankelijke leesproces m.b.v. Kijk! mondelinge taal en het dyslexieprotocol.
- Wij gebruiken de klankgebaren van Jose Schraven vanaf groep 1-2.
- Alle groep 2 leerlingen worden door de logopediste gescreend om meer zicht te krijgen op de aanwezige randvoorwaarden om tot lezen en spellen te komen.
- Wij gebruiken het leesinterventieprogramma Bouw voor de risicoleerlingen voor het aanvankelijk lezen vanaf midden groep 2 (in afstemming met IB). Nieuwe tutoren krijgen uitleg over het gebruik van Bouw! Er is aandacht voor een goede koppeling van tutor aan leerling en tutoren worden na een aantal weken (waar gewenst) gewisseld, om de motivatie bij de tutor aan te houden.
- Wij gebruiken voor het aanvankelijk technisch lezen in groep 3 de methode VLL Kim versie.
- Wij gebruiken voor het voortgezet technisch lezen in groep 4 t/m 8 de methode Estafette4.
- In groep 3 worden de methodetoetsen van Veilig Leren Lezen afgenomen.
- Vanaf groep 3 toetsen wij tweemaal per jaar DMT en AVI, een derde toetsmoment indien nodig voor risicolezers vindt plaats in november.

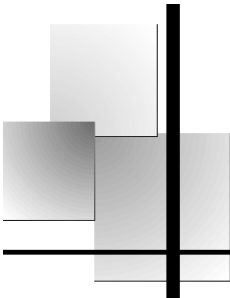
Ontwikkelingslijn 5:
Ontwikkelingsveld 5.2:
Vakgebied:

Instructie
Effectieve instructie en methoden
Vorbereidend, Aanvankelijk en Voortgezet
Technisch lezen

- Leerlingen die onvoldoende vooruitgang laten zien, krijgen minimaal 1 uur leesbegeleiding per week middels Bouw, Connectlezen of Ralflezen bovenop het reguliere leesaanbod in overleg met IB.
- De instructiegroepen worden groepsdoorbroken ingedeeld, naar **doel**, in overleg met de intern begeleider. Het kan dus zijn dat een groep 4 leerling in dezelfde groep wordt ingedeeld als een groep 7 leerling. De niveaugroepen worden na afname van DMT en Avi waar nodig aangepast.
- De kinderen die nog niet op niveau lezen krijgen 4 of 5x in de week 20 minuten instructie en begeleidde oefening, gericht op automatiseren en herhaald lezen (pre- en reateaching). De focus ligt op het extra hardop lezen. Om alles organisatorisch rond te krijgen wisselen leraren elkaar mogelijk af. De kinderen die op niveau lezen krijgen 3x in de week instructie. De kinderen die boven niveau lezen krijgen 1 of 2x in de week instructie. Alle kinderen (ook AVI uit) krijgen minimaal 1x in de week instructie, ook wanneer de doelen rond tempo en nauwkeurigheid behaald zijn.
- Leerlingen die in januari hoger dan E3 op de AVI scoren worden (na overleg met IB) bij een niveaugroep van Estafette ingedeeld, zodat ze passende instructie en uitdaging krijgen.
- Handelen bij instructie: Ik doe voor en denk hardop bij het introduceren van een nieuwe leesmoelijkheid.
- Wij zetten eerst in op tempo en nauwkeurigheid, daarna op begrip en expressie.

- Wij gebruiken 'Handboek technisch lezen' van Karin vd Mortel.
- Wij maken gebruik van Protocol Leesproblemen en Dyslexie, Expertisecentrum Nederlands, 2011;
- Wij zetten in de klas naast de technisch leeslessen aanvullende leesvormen in: voorlezen, stillezen/Yoleo lezen, boekbespreking/boekverslag, boekenkring.
- De leerlingen gebruiken een aanwijsstrook bij het lezen.
- Bij zwakke lezers en/of lezers die een dyslexieverklaring hebben kunnen we in overleg met IB het programma Read en Write inzetten.
- Wij werken met de Bibliotheek op School. Boeken worden uitgeleend vanuit de schoolbibliotheek en er is contact met de leesconsulent Bibliotheek Salland (activiteiten rondom leespromotie, begeleiding op leescollectie). 1x per jaar vullen leerlingen en leerkrachten vragenlijsten in voor de leesmonitor. De uitslagen van de leesmonitor wordt in het team gepresenteerd, waarna eventuele aanpassingen in het leesonderwijs plaatsvinden. Naar aanleiding van de leesmonitor wordt een leesbeleidsplan opgesteld met leesdoelen voor het komende jaar.

Ontwikkelingslijn 5:
Ontwikkelingsveld 5.2:
Vakgebied:

Instructie
Effectieve instructie en methoden
Voorbereidend, Aanvankelijk en Voortgezet
Technisch lezen

5 Succesindicatoren (vastgesteld ism Karin van de Mortel)

a. Wij formuleren het lesdoel in termen van leren:

Hoe goed moeten de leerlingen de vaardigheid/het doel beheersen?

Hoe kunnen ze laten zien dat ze de vaardigheid/het doel (bijna) beheersen?

Wat betekent dit voor het lesverloop, wat doen we eerst en wat daarna...

Vanwege het belang van de check van het leren: leren ze wat ik wil dat ze leren vandaag?

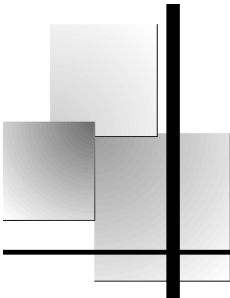
b. Wij gebruiken de volgende didactiek:

De juf/meester leest minimaal één keer "voor". Eén keer "koor" is voor het automatiseren te weinig oefening, daarom lezen we minimaal 2x in koor. Vaker kan ook. In een groepje is het "door" lezen jammer van de tijd. Er zitten dan te veel wacht-momenten in de les. Een beetje "door" (zelf) kan strategisch handig zijn (motivatie). Koppel tussentijds terug naar het lesdoel, juist bij lesovergangen
Indien van toepassing: als jij voor doet, geef dan een luisteropdracht

c. 1. Wij gebruiken Veilig Leren Lezen de Kim versie

Start met terugblik op de vorige dag, wat hebben we gisteren geleerd. Dan wordt het doel van de les benoemd en instructie gegeven. Bij het aanbieden van nieuwe letters zitten de leerlingen recht voor de leerkracht zodat ze op de juiste manier het lettergebaar van José Schraven zien. De letters die aangeboden zijn worden zichtbaar gemaakt in de klas door middel van het letterbord van Veilig Leren Lezen. De letters worden op het letterbord onderverdeeld in klinkers, medeklinkers en tweetekensklanken. Vervolgens worden 2 bladzijden uit Veilig en Vlot voor- en koor gelezen. Op de eerste bladzijde leest de leerkracht mee tijdens het koorlezen en op de tweede bladzijde lezen de kinderen zonder de leerkracht koor. Daarna wordt de werkinstructie gegeven en maken de kinderen de verwerking in het werkboekje van Veilig Leren Lezen. Driemaal in de week vindt er naast de verwerking in het werkboekje een spellencircuit plaats. Hierbij worden spellen van de speelleeset van Veilig Leren Lezen, spellen uit www.wegvanonderwijs.nl en/of spellen van www.jufbijtje.nl ingezet. Binnen het spellencircuit is tijd voor verlengde instructie. Op de overige twee dagen krijgen de kinderen naast de verwerking in het werkboekje de tijd om zelfstandig verder te werken aan de aangeboden lesstof. Dit doen zij door middel van de leerlingsoftware, Picco Piccolo kaarten, extra werkbladen in eigen mapje, het letterbord en/of Veilig gespeld. De evaluatie en de check van het doel van de les gebeurt aan het eind van de les. Observaties en toetsen vinden plaats na elke kern. Dan wordt ook bepaald of de kinderen nog in de goede instructiegroep zitten. Leerlingen die in januari hoger dan E3 op de AVI scores worden (na overleg met IB-er) bij Lekker Lezen ingedeeld, zodat ze passende instructie en uitdaging krijgen.

2. Wij gebruiken het Vloeiend en Vlot van Estafette4 ter voorbereiding van het leesboek en werkboek:

Ontwikkelingslijn 5:
Ontwikkelingsveld 5.2:
Vakgebied:

Instructie
Effectieve instructie en methoden
Vorbereidend, Aanvankelijk en Voortgezet
Technisch lezen

We starten met de opwarmer van vloeiend en vlot. Ik lees 1x voor. Samen lezen we minimaal 3x koor en wanneer er tijd is lezen we om en om een stukje voor. De leesinstructie van het lesdoel in het werkboek. Daarna behandelen we het leesboek: voorlezen, vervolgens koorlezen en evt. nog duo-lezen. Geen schrijfp opdrachten, lijntjes trekken, oid (hoogstens als zelfstandig werken opdracht)

d. Wij geven instructie op vloeiend en expressief lezen:

Elke DMT/AVI toets is een bevestiging van woordjes lezen en zinnestjes dreunen. Het belang van lezen is de relatie met begrijpend kunnen lezen. Door expressief lezen kunnen kinderen laten zien dat ze de tekst begrijpen. De meeste leerlingen hebben instructie nodig op vloeiend en lezen met expressie. We besteden hier aandacht aan vanaf tweede helft groep 3. Voorwaardelijk: het niveau van de tekst moet op beheers niveau zijn
Feedback & begeleiding op *begrip*, *expressie* tijdens het lezen
Leesbegrip: je hoort het!
Leerkracht als model: doe het voor!
De gelegenheid tot oefenen geven.

e. Wij geven op de volgende manier feedback:

Inhoudelijke feedback zorgt voor ontwikkeling:
"Vandaag leren we de woorden met de nieuwe letter h in één keer zeggen; dat hoorde ik bij jou!, jij las alle woorden in een keer goed"
"Kijk eens goed" of goed gedaan, geeft geen aanwijzingen.
Geef inhoudelijke, expliciete feedback.

f. Wij differentiëren

Stem af op leerbehoefte: is het correct, tempo, expressie. Probeer het kind eigenaar te laten worden van de eigen ontwikkeling. Krijg het kind achter de leesontwikkeling: het kind moet zelf weten wat zijn/haar leerdoel is. Geef leerlingen die meer nodig hebben, meer oefengelegenheid en meer instructie/aandacht van de leerkracht.

g. Termen die wij hanteren

Zoemend lezen.
Klinkers, medeklinkers en twee tekenklanken.
Voor, koor en door lezen.

6 . Toetsing succesindicatoren

Dit beleidsdocument wordt jaarlijks bekeken en waar nodig aangepast of aangevuld. Daarnaast vinden collegiale consultatie en groepsbezoeken plaats.